

Tisková zpráva

2.12.2017

Celoroční mezinárodní projekt *Stolen Language* vrcholí – inscenace Jakuba Krofty *Cizí jazyk* bude uvedena ve Slezském divadle v Katovicích

Divadlo X10 uvede 5. 12. svou nejnovější inscenaci *Cizí jazyk* ve Slezském divadle v Katovicích. Polští diváci se mohli s textem hry již nedávno seznámit v den pražské generální zkoušky, kdy byl prezentován v rámci mimořádného projektu *Čtení s diváky*. Slezské divadlo a Divadlo X10 se propojily prostřednictvím sociálních sítí. Uvedením inscenace se završí celoroční mezinárodní projekt *Stolen Language*, na kterém dále spolupracovalo slovenské divadlo S.T.O.K.A a maďarské divadlo Ragnar.

Urverze divadelní hry *Cizí jazyk* byla nejprve provedena jako scénické čtení na Slovensku a v Maďarsku, poté následovaly vždy dramaturgické diskuse celého mezinárodního týmu, na základě nichž Maria Wojtyszko dále na hře pracovala.

Maria Wojtyszko ve své hře, napsané přímo pro Divadlo X10, reflektuje životní pocity a zkušenosti dnešních třicátníků. Autobiograficky laděný příběh autorky scénářů, která ztrácí čas na mezinárodních workshopech, zatímco se jí v až archetypálně výstižné zkratce rozpadá osobní život, pracuje s nadsázkou i velmi konkrétní sebeironií. Vztah autorky ke skutečným lidem se mísí se vztahy k vlastním i cizím napsaným postavám, příběhy se vrství a prolínají až v nejkrajnější možnosti. Podaří se autorce vyznat sama v sobě? Připustit si existenci skutečného života? A proč vlastně? Bude jejím nejlepším textem *Pohádka o šťastném kořátku*? Autorka ještě ke všemu žije ve střední Evropě, plné radikálních kněží i anarchistů, fašistů, skutečných politiků i flegmatických číšníků. Dá se v takové Evropě žít? Co můžeme s takovou Evropou dělat? Máme psát příběhy nebo tisknout letáky? Má slovo ještě dnes sílu ovlivnit realitu? Je jazyk zbraň? A dorozumíme se?

Jazyk jako téma. Řeč, která slouží nejen vzájemnému pochopení, ale - v dnešní době možná především - nepochopení. Staré dobré pravidlo hollywoodských scénáristů je: „lidé nikdy neříkají přesně to, co si doopravdy myslí“. Mluvíme, abychom dosáhli svého cíle, udělali dojem na druhé, donutili člověka, aby udělal přesně to, co po něm chceme. Řeč je nástrojem svádění a také nástrojem vyhraněné agrese. V křesťanské kultuře je samozřejmostí fakt, že hřešíme nejen skrze naše činy, ale i slova. Pomocí řeči (jazyka) vytváříme skutečnost, tvoříme myšlenky. Používání řeči je stejně radikální akt jako vyvolání války či přivedení dítěte na svět. V současné společnosti se odehrává boj o řeč. Jenom získání řeči zpět nás může zachránit před radikalismem a násilím. Záchranou před falší se může stát snaha o dorozumění v jiném než mateřském jazyce. Nutnost použít ta nejjednodušší slova, překonat překážku toho, že si navzájem nerozumíme zcela přesně, může přinést velkou úlevu.

Jakub Krofta se v roce 2012 stal uměleckým šéfem Wroclavského Teatru Lalek. Ke spolupráci přizval jako dramaturga Mariu Wojtyszko a divadlo se pod jejich vedením od té doby stalo jednou z nejdůležitějších a nejčastěji oceňovaných polských scén pro děti a mládež. Hostování Jakuba Krofty v Divadle X10 je jeho první českou režii po pětileté odmlce.